

ГЕМАТОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ПРИ АСКАРОЗНІЙ ІНВАЗІЇ СВИНЕЙ

Коваленко Л.М., к.вет.н., доцент

Сумський національний аграрний університет, м. Суми

Коваленко О.І., к.вет.н., доцент

Сумський філіал ДНДІЛДВСЕ

Актуальність проблеми. В зв'язку з сучасними задачами забезпечення країни продуктами тваринництва вітчизняного виробництва немало важливу роль відіграє розвиток свинарства. Для виконання поставленої задачі необхідно забезпечити тварин високоякісними кормами, сприяти утворенню оптимальних умов по їх утриманню і проводити заходи, спрямовані на ліквідацію різних захворювань, в тому числі і паразитарного характеру. Континентальні інфекційні хвороби призводять до зниження рентабельності та значного зменшення поголів'я свиней як у фермерських господарствах так і приватному секторі. Сучасні технології, які використовуються у свинарстві, сприяють змінам епізоотичної ситуації, що відображується на зараженості тварин [1].

Завдання дослідження. Дослідження проводилися за госпдоговірною тематикою „ Заходи боротьби та профілактики захворювань тварин “. Провідне значення має науково і економічно обґрунтована система вивчення сезонної та вікової динаміки гельмінтозів серед свиней. Аналіз літературних джерел свідчить, що належність тварин до тих чи інших господарств з відповідними умовами утримання, позначаються на епізоотичному становищі з основних гельмінтозів свиней. Багаторічні дані з наукових робіт надають можливість з'ясувати розповсюдженість гельмінтозів серед тварин різних вікових груп [2]. Потреба вдосконалення регіональної системи проти паразитарних заходів визначає актуальність вивчення цих питань [1]. Метою наших досліджень було вивчити аспекти розповсюдження, патогенезу аскаридозу, проаналізувати сезону і вікову динаміку захворювання свиней, вивчити динаміку гематологічних і біохімічних показників крові інвазованих тварин.

Матеріал і методи дослідження. Досліди проводили в умовах фермерських господарств ТОВ „Маяк“, ДСС „Іванівська“ Охтирського району і ФГ „Колос“ Краснопільського районів Сумської області та приватному секторі на свинопоголів'ї. Для вивчення епізоотичної ситуації гельмінтозів та видового складу паразитів свиней були проаналізовані дані щорічних звітів, з 2016 по 2017 рр., відділу паразитології та іхтіопатології Сумського філіалу ДНДІЛДВСЕ, записи в журналах епізоотологічного стану господарств різних форм власності, копроовоскопічно обстежені свині відповідно до вікових груп, а також приміщення свинарських господарств в різних районах області. Використовували гельмінтоовоскопічні методи дослідження Котельникова-Хренова, Фюллеборна, Щербовича проб фекалій свиней різного віку. Сезонно-вікову динаміку зараженості аскарозом встановлювали протягом року. Патогенез аскароза свиней вивчали методом морфологічних і біохімічних досліджень крові.

Результати дослідження. За отриманими даними проведених гельмінтоовоскопічних досліджень в умовах фермерських господарств ТОВ „Маяк“, ДСС „Іванівська“ Охтирського району і ФГ „Колос“ Краснопільського районів Сумської області та приватному секторі на свинопоголів'ї. Середня інвазованість основних свиноматок складала 26 %, кнурів 12 % відповідно. Поросята віком 2-4 міс. заражені аскарисами на 42,8 %, тварини групи відгодівлі 4-6 міс. – на 49,2 %, ремонтний молодняк 6-8 міс. – на 35,7 % відповідно. Інтенсивність аскарозної інвазії складала від 9 до 52 екземплярів. Встановлено, що по мірі розвитку патологічного процесу, обумовленого аскарозою інвазією, в крові хворих тварин

знижується кількість еритроцитів, гемоглобіну, загального білку, підвищується кількість лейкоцитів, концентрація альфа -, бета - і гамма - глобулінів. У хворих тварин визначаються патогістологічні зміни в легенях, печінці і тонкому відділі кишковика, причиною яких є механічне пошкодження, порушення функцій органів кровотворення, а також інтенсивні імунологічні процеси, які відбуваються у відповідь на дію антигенів аскарисів. Відомо, що еритроцити і гемоглобін виконують ряд важливих функцій і одна з них – забезпечення клітин і тканин організму киснем. При дослідженні відібраних проб крові від спонтанно заражених поросят першої і другої групи було встановлено зниження кількості еритроцитів до 5,3 млн./мм³ і гемоглобіну до 9,0 мг%. Різниця між групою контролю і двома іншими були суттєвими так, як в крові здорових тварин кількість еритроцитів знаходилась в межах фізіологічної норми з незначними коливаннями від 6,5 до 6,7 млн./мм³. Кількість гемоглобіну не виходило за контрольовані межі, цей показник відповідав 10,4 - 10,5 мг%. У інвазованих тварин змінювалась лейкоцитарна формула. Спостерігалось підвищення еозинофілів в середньому до 3,3%, лімфоцитів до 6,2%, нейтрофілів пличкоядерних до 4,4 % і зменшення кількості базофілів до 0,3 %, сегментноядерних нейтрофілів до 43 % і моноцитів до 3,85% в порівнянні до проб крові здорових тварин. Швидкість осадження еритроцитів у заражених тварин була вище на 6,2 % здорових тварин.

Висновки.1. В умовах фермерських господарств ТОВ „Маяк“, ДСС „Іванівська“ Охтирського району і ФГ „Колос“ середня інвазованість основних свиноматок складає 26 %, кнурів 12 % відповідно. Поросята віком 2-4 міс. інвазовані аскаридами на 42,8 %, тварини групи відгодівлі 4-6 міс. – на 49,2 %, ремонтний молодняк 6-8 міс. – на 35,7 % відповідно.

2. Гематологічні показники спонтанно заражених аскаридами поросят свідчать про значні зміни. Спостерігається зниження гемоглобіну, еритроцитів, лейкоцитів і еозинофілів. Суттєві зміни в лейкоцитарній формулі свідчить про імунобіологічну перебудову організму.

Література

1. Новак М.Д., Анисимова М.А. Комплексная терапия смешанных инвазий свиней: Труды Кубанского ГАУ. Краснодар: Пресс, 2013. Вып. 4 (43). С. 234–236.
2. Петров Ю.Ф., Кузнецов В.М., Садів К.М. Засоби терапії тварин при мікстінвазіях. *Теорія і практика боротьби з паразитарними хворобами: матеріали наук.-практ. конф.* (Київ, 6–8 черв. 2004 р.). Київ, 2004. С.308–311.